

К 79/Д 97



1200000868719

ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР
сава огнянов
РУСЕ

L 79
291

БАЛАДА

ЗА

ТЪЖНАТА

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"



120000868719

КРЪЧМА

447888

пиеса от

ЕДУАРД ОЛБИ

по новелата на

КАРСЪН МАКЪЛЪРЗ

постановка

СЛАВИ ШҚАРОВ

декори

НИКОЛА НИКОЛОВ

костюми

БИОЛЕТА РУСЕВА

музикално оформление

СНЕЖАНА НИКОЛОВА

премиера на 26 януари от 19 часа

в операта

сезон 1974-75.



СЦЕНА ОТ ПОСТАНОВКАТА



КОНСТАНТИН ДИМЧЕВ

Действащи лица

РАЗКАЗВАЧ	КОНСТАНТИН ДИМЧЕВ
РЕЙНИ I-ви	НИКОЛАЙ КАЛЧЕВ
РЕЙНИ II-ри	РАШКО МЛАДЕНОВ
СТЪМПИ МАКФАЙЛ	ДИМИТЪР ИОРДАНОВ
ХЕНРИ МЕЙСИ	ТРАЙКО НАЧЕВ
МИС АМИЛИЯ ЕВЪНС	ИВАНКА БЕНЧЕВА
ЛАЙМЪН УИЛИС	НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ
ЕМА ХЕЙЛ	ЖИВКА ПЕНЕВА
МИС ПИТЪРСЪН	АНТОАНЕТА КРЪСТЕВА
МЪРЛИ РАЙЪН	КОНСТАНТИН ДИМЧЕВ
РОСЪР КЛАЙН	КОСТА ДИМОВ
МЕРВИН МЕЙСИ	КЛИМЕНТ МИХАЙЛОВ
ХЕНРИ ФОРД КРИМП	ВАСИЛ АНТОВ
ПАСТОР	АНДРЕЙ МЕДНИКАРОВ
ЖЕНА	НЕВЯНА ШАРКОВА

КАРСЪН МАККЪЛЪРЗ

Карсън Смит Маккълърз е родена на 11 февруари 1917 г. в град Колумбус, щата Джорджия, САЩ. През 1940 г. издава романа „Сърцето е самотен ловец“, който бива възприет като една иронична параболоа по адрес на фашизма, твърде родствена на нравствените закони в американския Юг. Романът „Сватбен гост“ (1946) е една обстоятелствена студия върху психическото поведение на едно самотно, изоставено от майка си дете. Същата година Маккълърз идва в Европа и живее една година в Париж, където се отдава на изучаване творчеството на редица писатели като Бодлер, Рембо, Стендал и други за да изпита осезателно тяхното влияние върху своето светоусещане и по-нататъшно творчество.

Характерно за следващите творби на авторката е ударението, което тя поставя върху душевната самота на своите герои и върху човешката изолация. Особено ярко в това отношение е произведението ѝ „Балада за тъжната кръчма“, написано през 1951 година, където Маккълърз показва самотни, ограбени от съдбата хора в решителната равностойност на техния живот. Други творби: „Отражения в златното око“, 1941 г., „Корен квадратен на чудото“, 1957 г., „Часовник без стрелки“, 1961 г. и други.

ЕДУАРД ОЛБИ

Едуард Олби е роден на 12 март 1928 година във Вашингтон, щата Колумбия. Той е само на един месец, когато семейството се премества да живее в Ню Йорк. Днес Олби е главен представител на американския абсурдистки театър. В неговите драми се съдържа открит социален протест срещу конформистката идеология на средната класа в американското общество, но подобно на Еужен Йонеско и Самуел Бекет алогичните и немотивирани ситуации се редуват, за да посочат безсмислието и безцелността на човешкото битие. Олби не е в състояние да посочи изход за дълбоко потъналия в неразрешими проблеми буржоазен свят. Затова той твърде много се намира под влиянието на психоанализата и философията на екзистенциализма, което открито личи в неговата малка драма „Случка в зоологическата градина“, 1959 г., а също „Смъртта на Беси Смит“, втората — базираща се на действителен случай — смъртта на знаменитата негърска певица Беси Смит. „Американската мечта“, 1961 г., е една гротескова скица на еснафското самодоволство, която има не по-малък успех от първата „пълнометражна“ пиеса на Олби — „Кой се страхува от Вирджиния Уулф“, 1962 г.

Други творби: „Сандък с пясък“, 1969 г., „БАЛАДА ЗА ТЪЖНАТА КРЪЧМА“ (по едноименната новела на Карсън Маккълърз), 1963 г., „Всичко в градината“, 1969 г., „Морски пейзаж“, 1974 г., и други.



КЛИМЕНТ МИХАЙЛОВ и ИВАНКА БЕНЧЕВА

ЮРИЙ ЛИДСКИ:

Всяка нова пиеса на Олби предизвиква скандал в критиката. Пиесата „без герой“ шокира буржоата. Неслучайно често обвиняват автора в жестокост. Олби действително никога не се любува, но и никъде не смекчава онова отвратително, което се случва в неговите пиеси. Смешни и неоснователни са опитите на цензурата и критиката да обяви пиесите на Олби за безнравствени. Те са нравствени — във всяка от тях мощно звучи един общ извод: така повече не може да се живее. Те са жестоки — безжалостно сриват дори най-тънката обвивка на жестокия в своята същност свят. И това е оправдана жестокост.

АТАНАС НАТЕВ:

Защо постъпва той така? Навярно защото — уверен, че традиционният критически реализъм не ще обхване всестранно кризата на неговия съвременник — предполага, че в сферата на още несъзнатото се коренят не само перверзните влечения, но и онези вътрешни сили, които ще позволят ако не на неговите герои, то на неговия зрител да се възпротиви един ден на истинската причина за обхваналата го криза. За нас не е трудно да разберем заблудата на Тенеси Уилиамс, която в още по-подсилена форма ни се поднася от Едуард Олби.



ТРАЙКО НАЧЕВ и КЛИМЕНТ МИХАИЛОВ

ГРИГОР ПАВЛОВ:

Съвременният американски Юг със своите остри социални и расови противоречия и конфликти е създал в американската литература течение, чиито най-ярки представители са Уилиам Фокнър в прозата и Тенеси Уилиамс в драматургията. По тематика и художествена разработка авторката Карсън Маккълърз принадлежи към „южното“ крило в модерната американска литература. Новелата „Балада за тъжната кръчма“ се смята за едно от най-значителните ѝ произведения. „Баладата“ е изградена върху една основна идея — великата възраждаща сила на любовта и неспособността на хората да се обогатят от това висше човешко чувство.

В новелата „Балада за тъжната кръчма“ присъствуват елементи, които обикновено се смятат за характерни белези на американската литература на Юга. Животът е застояло бласто, унищожило всички живи организми с отровните си изпарения, нещата се движат в кръг, който никой и никога не може да разкъса. Над пейзажа в „Баладата“ тегне неизречено проклятие, светът е враждебен и зъл, хората си причиняват нещастия стихийно и сяло и не знаят как да си помогнат. Опитите са плахи и несигурни и винаги завършват с неуспех. . .

В „Баладата“ Карсън Маккълърз универсализира нравствено-то опустошение в живота на американския Юг и духовната деформация на буржоазния индивид. В новелата няма виновни и невинни — всички са еднакво виновни и невинни. Ако има виновник — това е животът и човешката природа. Над цялата новела лежи равно, сиво отчаяние, без начало и без край.

МОРИС МЕНДЕЛСОН:

Първият роман на писателката от Юга „Сърцето е самотен ловец“ представлява произведение, както пише американският критик Ивънс, за „дълбоката самота на отделния човек в един свят, изпълнен от други хора, също тъй самотни“. Сякаш следвайки творческите принципи, сформулирани от Ф. О' Конор, Маккълърз прави всичко възможно щото нейната основна идея да получи в романа въплъщение наистина „предизвикващо удивление“, действащо като „шок“...

Маккълърз именно се стреми да запознае читателя със символите на духовната изолация и самота, поясняват американските литературоведи. Така критикът Х. Тейлър напълно оправдава извеждането от писателката на пръв план образите на хора странни, болни, полупобъркани, лишени от най-малък признак на интелект. Та нали Маккълърз пише за онава „общество, което е духовно мъртво“.

С „викащи“ символи, които според повече или по-малко очевидния замисъл на авторката трябва да свидетелствуват за разпадането и самотата, са изпълнени и другите произведения на Маккълърз, особено новелата „Балада за тъжната кръчма“...

В произведенията на Маккълърз твърде слабо се усеща социалната обусловеност на трагическата съдба у слепия и жалък човек. Между хората и света стои стена, издигната от непостижими мрачни сили, преодоляването на които по същество е свършено невъзможно. Впечатлението, което оставят книгите на писателката, може да бъде определено със следните думи: усещане на живота като безсмислица и като задънена уличка, от която няма изход.

представлението се води от
ДЕНКА ПОПИЛИЕВА

текста следи
АНТОАНЕТА ПАНАЙОТОВА

Художник-изпълнител — Димитър Гилев. Зав. техн. и про-
ектантско бюро — Петър Гузелски. Ръководител организация
и реклама — Надежда Ванева. Ръководители художествено
осветление — Георги Хараламбиев и Димитър Ников. Звуково
оформление — Цвятко Ячев. Театър-майстори — Кънчо Начев
и Здравко Владимиров. Тапицерско ателие — Йордан Петров.
Завеждащ театрален реквизит — Васил Сапунджиев. Шиваш
ко ателие — Каролина Димитрова, Слави Николов. Железар-
ско ателие — Георги Петков. Дърводелско ателие — Нено Не-
нов. Грим и перуки — Станой Станоев, Гинка Ангелова. За-
веждащ театрален гардероб — Стоянка Найденова.

Материалите за програмата са взети от: Еберхард Брюнинг — „Американска литература“, Лайпциг, 1967. Григор Павлов — предговор към „Съвременни американски новели“, София, 1969. Морис Менделсон — „Современный американский роман“, Москва, 1964. Юрий Лидски — „Очерки об американских писателях XX века“, Киев, 1968. Атанас Натев — „Съвременна западна драматургия“, София, 1965.

/

Подбор, редакция и уредба на програмата

ВАСИЛЕН ВАСЕВ



ИВАНКА БЕНЧЕВА и НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ

